

POSTANOWIENIE

Dnia 21 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Grela

w sprawie z powództwa Zakładu Opieki Zdrowotnej "B." sp. z o.o.
w Z.
przeciwko Narodowemu Funduszowi Zdrowia, O. sp. z o.o. w D. i P. J.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 21 maja 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 15 maja 2019 r., sygn. akt V ACa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powoda na rzecz: pozwanego Narodowego Funduszu Zdrowia w W. kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych oraz pozwanych: O. sp. z o.o. w D. i P. J. kwoty po 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych, tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwem z 3 grudnia 2015 r. Zakład Opieki Zdrowotnej „B.” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Z. wniosła o zasądzenie solidarnie

od Narodowego Funduszu Zdrowia w W., O. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w D. i P.J. kwoty 304 174,23 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Wyrokiem z 17 października 2017 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił powództwo.

Wyrokiem z dnia 15 maja 2019 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację powoda.

W skardze kasacyjnej powód jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazał na przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.

W jego ocenie istotne zagadnienie prawne i wiążąca się z nim potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, a nadto wskazujące jednocześnie, iż skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, polega na ustaleniu: 1. czy nieważność postępowania zachodzi w sytuacji oddalenia wniosków dowodowych mających na celu wykazanie okoliczności uzasadniających zastosowanie 20-letniego okresu przedawnienia wynikającego z art. 442¹ § 2 k.c. w sytuacji gdy strona przeciwna podnosi trzyletni zarzut przedawnienia roszczenia wynikający z art. 442¹ § 1 k.c. Czy w sytuacji oddalenia wniosków dowodowych na okoliczność ustalenia czy w sprawie zachodzą przesłanki zastosowania dłuższego okresu przedawnienia strona zostaje pozbawiona możliwości obrony swych praw? 2. czy dla zastosowania 20 - letniego terminu przedawnienia zbrodnia lub występki wynikający z art. 442¹ § 2 k.c. ogranicza jego zastosowanie do sprawcy przestępstwa? Czy decydujące znaczenie ma kryterium podmiotowe czy przedmiotowe?; 3. czy w przypadku braku posiadania prawa do lokalu na dzień składania oświadczenia o jego posiadaniu w postępowaniu konkursowym w związku z art. 155 ust. 2 oraz 149 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, umowa o udzielenie świadczeń opieki zdrowotnej jest nieważna z mocy prawa, jeżeli zawarto ją z oferentem, którego oferta podlegała odrzuceniu z przyczyn wskazanych w art. 149, zawierającego normę o konieczności odrzucenia oferty w przypadku gdy zawiera nieprawdziwe informacje; 4. czy zgodnie z art. 417 § 1 k.c. do kategorii podmiotów mogących

odpowiadać za szkody wyrządzone przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej można zakwalifikować Narodowy Fundusz Zdrowia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18, niepubl.). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przysądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (por. niepublikowane postanowienia Sądu Najwyższego: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03, z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, z 26 września 2005 r., II PK 98/05, z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18).

Powołanie się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (por. m.in. niepublikowane postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r. II CZ 102/02, z 28 marca 2007r. II CSK 84/07, z 11 stycznia 2008 r. I UK 283/07 i z 8 lipca 2008 r. I CSK 111/08).

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdy w sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy. Konieczne było zatem wykazanie, że Sąd drugiej instancji w sposób oczywisty naruszył przepis jasny i jednoznaczny, którego wykładnia i stosowanie nie budzi żadnych wątpliwości (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 8 marca 2002 r. I PKN 34/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100, z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49 i z 11 stycznia 2008 r. I UK 285/07, niepubl.).

Skarżący potraktował zamiennie trzy powołane przesłanki przedsądu, do czego nie ma podstaw szczególnie w sytuacji, gdy istnienie przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. zostało uzasadnione rozbieżnościami w orzecznictwie. Skoro bowiem na tle wykładni przepisu powstały rozbieżności w orzecznictwie Sądu Najwyższego, to znaczy, że zajął on już stanowisko w tej kwestii i to nie jeden raz. Nie można zatem budować w oparciu o te same wątpliwości istotnego zagadnienia prawnego, które charakteryzuje się tym, że jest nowe, jeszcze nierozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 15 grudnia 2016 r., I CSK 315/16, niepubl.). Dodatkowo, jeżeli na tle przepisu powstało istotne zagadnienie prawne, to jego naruszenie przez sąd nie może mieć charakteru oczywistego, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Obie te przesłanki przedsądu nie mogą być także wskazane jako alternatywne, bowiem

obowiązkiem skarżącego jest wskazanie prawidłowej podstawy wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i nie jest rzeczą Sądu Najwyższego dokonanie za niego wyboru w tym zakresie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 września 2016 r., I CSK 816/15, niepubl.).

Jedynie na marginesie należy wskazać, że szczegółowa analiza sprawy prowadzi do wniosku, że powyższe przesłanki nie zostały wykazane. W skardze kasacyjnej nie powołano argumentów, które mogłyby świadczyć, że w sprawie spełniona została któraś z przesłanek przyjęcia sprawy do rozpoznania. Przedstawione problemy prawne zostały już rozstrzygnięte w orzecznictwie Sądu Najwyższego, a część z nich w ogóle nie została sformułowana w prawidłowy sposób, co uniemożliwia odniesienie się do nich. Tytułem przykładu należy wskazać, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie wskazywano, że pozbawienie strony możliwości obrony swych praw, nie dotyczy sytuacji, w której sąd pomija środki dowodowe zgłaszane przez stronę, uznając, że materiał zebrany jest wystarczający do rozstrzygnięcia sprawy. Innymi słowy, ocena w tym zakresie odnosi się do stosowania przepisów o postępowaniu dowodowym i nie składa się na podstawę (przesłankę) nieważności postępowania z art. 379 pkt 5 k.p.c. Nieuwzględnienie przez sąd rozpoznawczy wniosków dowodowych strony nie stanowi pozbawienia możliwości obrony jej praw w rozumieniu art. 379 pkt 5 k.p.c. i nie może uzasadniać zarzutu nieważności postępowania. W przepisie tym chodzi jedynie o takie sytuacje, w których na skutek wadliwości procesowych sądu lub strony przeciwnej, strona nie mogła brać i faktycznie nie brała udziału w całym postępowaniu lub jego istotnej części, nie zaś o, nawet bezpodstawne, nieuwzględnianie wniosków dowodowych strony (por. wyrok Sądu Najwyższego z 18 marca 2014 r., II PK 256/12, niepubl.).

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązuje brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 w związku z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

aj